

**МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КАФЕДРА ТЕОРІЇ ТА МЕТОДИКИ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ
НАУКОВИЙ СТУДЕНТСЬКИЙ ГУРТOK
«ПЕРСПЕКТИВИ ОСВІТНЬО-ПЕДАГОГІЧНОЇ НАУКИ»**

НОВА УКРАЇНСЬКА ШКОЛА: СТРАТЕГІЯ РОЗВИТКУ ОСОБИСТОСТІ

**Збірник тез доповідей
III Всеукраїнської студентської науково-практичної конференції**

**МУКАЧЕВО
15 ГРУДНЯ 2022 РОКУ**

УДК

*Розглянуто і схвалено
кафедрою теорії та методики початкової освіти Мукачівського державного університету
(протокол № від 2022 р.)*

Рекомендовано до друку Науково-технічною радою Мукачівського державного університету (протокол № від 2022 року)

Рецензенти:

Наукове консультування і редагування: доктор педагогічних наук, професор Товканець Г. В.

Нова українська школа: стратегія розвитку особистості: збірник тез доповідей III Всеукраїнської студентської науково-практичної конференції (15 грудня 2022 р., Мукачево)
/ За заг. ред. Г. В. Товканець: – Мукачево: Вид-во МДУ, 2022. – 83 с.

У збірнику представлено тези доповідей учасників студентської науково-практичної конференції «Нова українська школа: стратегія розвитку особистості», в яких розкрито актуальні питання реалізації сучасних підходів до освітнього процесу в умовах Нової української школи.

Видання розраховане на науковців, викладачів, студентів, які займаються проблемами розвитку особистості і стратегії розвитку Нової української школи.

Редакційна група:

Товканець Г. В. – д. пед. н., завідувачка кафедри теорії та методики початкової освіти Мукачівського державного університету, Сідор Ю. І. (ПО-2), Гангур Г. В. (ПО-2).

Відповідальність за достовірність фактів, цитат, цифр та інших відомостей несуть автори публікацій.

©Мукачівський державний університет, 2022

ЗМІСТ

АРДЕЛАН Я. О., МИХАЙЛОВА К. В. Співпраця дошкільного закладу з сім'єю та початковою школою у підготовці дітей до навчання в школі.....	5
БЕЛЕЙ Х. М., КУЗЬМА-КАЧУР М. І. Умови виникнення пізнавальних інтересів у процесі формування природознавчих компетентностей	7
БІРЧИН У. В., КУЗЬМА-КАЧУР М. І. Методика проведення дослідницької діяльності у процесі формування природознавчих компетентностей	8
БОБРУШКО Н. В., МИХАЙЛОВА К. В. Забезпечення цілсного розвитку особистості дитини в умовах дошкільної та початкової освіти.....	10
ВОВЧОК В. М., КУЗЬМА-КАЧУР М. І. Урок-екскурсія – ефективна форма розвитку спостережливості у здобувачів початкової освіти	12
ГАБОВДА М. І., ТОВКАНЕЦЬ Г. В. Особливості використання дидактичних ігор на уроках у новій українській школі.....	13
ГАНГУР Г. В., ТОВКАНЕЦЬ Г. В. Особливості організації інклюзивного освітнього середовища в початковій школі.....	15
ГИЧКА І. І., ТОВКАНЕЦЬ Г. В. Особистісно орієнтований підхід у моделюванні освітнього процесу початкової школи.....	17
ГОПОНЬКО С. І., МАЙБОРОДА І. Е. Розвиток обдарованості молодших школярів засобами образотворчого мистецтва	19
ГРЕСЬКО І. І., БОКША Н. І. Національно – патріотичне виховання молодших школярів у процесі вивчення освітніх галузей початкової школи.....	21
ДЕМ'ЯНЧУК В. М., ІВАНОВА В. В. Психологічний вплив сім'ї на розвиток дитини.....	23
ДРАЧ І. І., МОЛНАР Т. І. Упровадження stem-технологій в освітній процес початкової школи.....	25
ІЛЬНИЦЬКА М. І., МОЛНАР Т. І. Інтегративний підхід як основа модернізації змісту початкової освіти	27
КАМПО Д. В., ФЕНЧАК Л. М. Форми організації здоров'язбержувальної взаємодії у освітньому середовищі початкової школи	29
КАТРИЧ Е. В., ФЕНЧАК Л. М. Форми виховної роботи у освітньому середовищі НУШ.....	31
КОЗАК А. В., ІВАНОВА В. В. Використання інноваційних технологій в закладах дошкільної освіти.....	32
КОРНАК Х. І., БРИЧОК С. Б. Гуманістична спрямованість вітчизняної педагогіки другої половини XIX ст.	34
КУЗЬМА О. І., МОЧАН Т. М. Важливість використання інформаційних технологій для навчання в початкових класах	36
КУЛІШ А. В., КУЗЬМА-КАЧУР М. І. Віртуальна екскурсія як засіб формування дослідницьких умінь молодших школярів	38
КУСТРЬО М. Ю., ФЕНЧАК Л. М. Взаємозв'язок між ефективною організацією дозвілля та розвитком молодших школярів	40
ЛЕГЕЗА Ю. М., ФЕНЧАК Л. М. Формування соціальної компетентності здобувачів початкової освіти в умовах нової української школи.....	41

суттєво позначається на установках, з якими дитина приходить до школи, а також на її ставленні до похвали та покарання, успіхів та невдач, у навчанні та спілкуванні.

Отже, проведений аналіз проблеми психологічного впливу сім'ї на розвиток дитини доводить, що якщо батьки неправильно виберуть методи виховання й освіти підростаючої особистості це може викликати різноманітні відхилення у стосунках батьків та дітей, порушення умов розвитку дитини, емоційна деривація і фрустрація потреб, які в свою чергу призводять до затримки росту, серйозних порушень в особистісному розвитку дитини, а в особливо тяжких випадках – до утворення негативних емоційних установок та руйнівних тенденцій, які за несприятливих умов починають домінувати і зумовлюють дезадаптивні, деструктивні форми поведінки.

Важливою умовою особистісного зростання дитини є повноцінна гармонійна родина, де вона зароджена в любові і зростає в гармонії з близькими дорослими, які живуть один для одного і де дитина одразу є суб'єктом цієї спільноти. Внутрішня сімейна атмосфера і стиль взаємин мають спонукати дитину наслідувати люблячих її дорослих, прояви добра по відношенню один до одного, заперечення проявів роздратування чи агресії, готовність допомогти, здатність поспівчувати в скрутні та порадіти успіхам.

Список використаних джерел:

1. Токарева Л. Сім'я як простір виховання дошкільника. Дошкільна освіта. 2010. № 2. С. 89–94.
2. Біла І. Формування світогляду дитини в умовах сімейного виховання. Вихователь-методист дошкільного закладу. 2016. № 7. С. 15-20.
3. Дмитренко А. К. Психологія сімейного виховання. Чернівці : Прут, 2001. 280 с.

Драч І. І.,
здобувачка вищої освіти, ПО-41;
Науковий керівник:
к. пед. н., доц. Молнар Т. І.

УПРОВАДЖЕННЯ STEM-ТЕХНОЛОГІЙ В ОСВІТНІЙ ПРОЦЕС ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ

Освітній простір Нової української школи не обмежується будівлею школи. Кожна школа стає ресурсним осередком і експериментальним майданчиком для учнів і вчителя. Сучасні випускники – майбутні новатори та інноватори – мають отримувати ґрунтовні знання з природничих і технічних наук у поєднанні з навичками XXI століття, таких як уміння спілкуватися, працювати в команді та вирішувати проблеми в контексті інноваційних можливостей та потреб суспільства.

Сьогодні в таких країнах як Австралія, Великобританія, Ізраїль, Канада, Китай, США та ін. стає популярною STEM-освіта, концепція якої передбачає включення в свою структуру творчих дисциплін (arts – мистецтва), які не тільки збагачують зміст освіти, а й значно підвищують якість підготовки підростаючого покоління.

Теоретичні аспекти проблеми STEM-освіти були розглянуті у працях закордонних (G. Lucas, G. Yakman, W. Gerlach) та вітчизняних учених (І. Василяшко, С. Галата, О. Коршунова, Н. Морзе, О. Патрикеева та ін.).

До ключових компетентностей Нової української школи (далі – НУШ) належать: спілкування державною (і рідною, у разі відмінності) мовою, спілкування іноземними мовами, математична компетентність, основні компетентності у природничих науках і технологіях, інформаційно-цифрова компетентність, уміння вчитися впродовж життя, ініціативність і підприємливість, соціальна та громадянська компетентності, обізнаність та самовираження у сфері культури, екологічна грамотність і здорове життя. Максимальній реалізації й успішному засвоєнню цих компетентностей допоможе впровадження принципів STEM-освіти в освітній процес НУШ. Інтеграція та дослідницько-проектна діяльність є провідними принципами STEM-освіти, які співзвучно переплітаються з орієнтирами НУШ.

Акронім STEM уживається для позначення популярного напрямку в освіті, що охоплює природничі науки (Science), технології (Technology), технічну творчість (Engineering) та математику (Mathematics) [1].

В основі STEM-освіти лежить системно-діяльнісний підхід, самостійна дослідницька робота учнів. Навчання лише у формі передачі інформації втратило сенс, тому що сьогодні будь-який школяр може знайти в мережі Інтернет всі необхідні відомості. А вміти цією інформацією скористатися, застосувати її на практиці – це вміння повинно вироблятися уже в початковій школі. За STEM-навчання діти застосовують знання з різних областей: математики інженерії, дизайну, використовують цифрові пристрої та технології [2]. Водночас школярі отримують практичну реалізацію своїх знань. Такий підхід корисний і потрібний в сучасній школі.

Ефективним засобом STEM-освіти є використання конструктора Lego. Упровадження програми «Шість цеглинок» є ще одним підтвердженням ефективної взаємодії STEM та НУШ.

До прикладу, під час вивчення предметів мовно-літературної освітньої галузі за допомогою цеглинок Lego можна позначати звуки у словах, складати схеми речень, інсценізувати вірші, оповідання, казки. На уроках математики цеглинки слугують для вивчення чисел, дробів, геометричних фігур, складання схем до задач, розв'язування прикладів, порівняння величин, розташування предметів у просторі. Інтегрований курс «Я досліджую світ» відкриває перед учнями широкий спектр застосування Lego-цеглинок. Їх можна використовувати під час проведення ранкових зустрічей, безпосередньо на заняттях для класифікації певних явищ, об'єктів, ознак, вивчення пір року, місяців, квітів, тварин, країн тощо.

Лего-конструювання не лише сприяє кращому засвоєнню навчального матеріалу, а й розвиває дрібну моторику рук, увагу, пам'ять, критичне мислення, комунікативні навички, підвищує мотивацію до навчання, формує в дітей просторові уявлення, вміння працювати в команді (групі), у парах.

Застосування STEM-технологій в умовах НУШ дасть можливість учневі розвиватися як практичний науковець, який не просто здобуває знання у школі, а й уміє використовувати їх у повсякденному житті, змінюючи довкілля на краще; як дослідник, який сприймає світ цілісно завдяки інтегрованому підходу до навчання, уміє правильно, а головне самостійно, робити спостереження, проводити досліди, експерименти, створювати проекти, задовольняючи свою природну допитливість. Дослідницька компетентність є важливим підґрунтям для навчання у старшій школі. Такий учень зможе узагальнювати та виокремлювати суттєві ознаки, аналізувати, порівнювати, робити висновки [3].

Отже, упровадження принципів STEM-освіти в освітній простір НУШ сприяє створенню принципово нової моделі навчання з новими можливостями для вчителів і учнів. Використовуючи міждисциплінарний підхід, інтеграцію шкільних предметів, практичну спрямованість, дослідницько-проектну діяльність під час проведення уроків, можна побудувати сучасне, економічно стабільне, з високим рівнем технологізації суспільство.

Список використаних джерел:

1. Биковський Я. Т. До питання теоретичних положень STEM в освіті. Наук. зап. Нац. пед. ун-ту ім. М. П. Драгоманова. Серія: Педагогічні наук: зб. наук. пр. / Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова. Київ, 2019. Вип. 143. С. 29–35.
2. Бутурліна О. Концептуальні засади впровадження STEM-освіти в Україні. Гілея: наук. вісн.: зб. наук. пр. / Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова, ВГО «Укр. акад. наук». Київ, 2020. Вип. 154. С. 154–158.
3. Поліхун Н. І. Педагогічна технологія STEM як засіб реформування освітньої системи України. Освіта та розвиток обдарованої особистості. 2017. № 3. С. 5–9.

Ільницька М. І.,
здобувачка вищої освіти, ПО-42;
Науковий керівник:
к. пед. н., доц. Молнар Т.І.

ІНТЕГРАТИВНИЙ ПІДХІД ЯК ОСНОВА МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗМІСТУ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ

Однією з провідних ідей сучасної освіти є інтегрований підхід до організації освітнього процесу, який долає протиріччя між безмежністю сучасного інформаційного простору та обмеженістю людських можливостей щодо сприйняття, засвоєння та застосування отриманої інформації.

Зазначимо, що різні аспекти інтеграції в початковій освіті досліджували вітчизняні науковці Н. Бібік, Б. Будний, М. Вашуленко, О. Данилюк, М. Іванчук, В. Ільченко, І. Козловська, Л. Кочина, В. Тименко та інші. Ці дослідники

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>